

Petycja środowiska lekarskiego w sprawie zapewnienia rodzicom dzieci hospitalizowanych w oddziałach intensywnej terapii całodobowego towarzyszenia rodzica.

Sz. P. Minister Zdrowia

Izabela Leszczyna

Ministerstwo Zdrowia

ul. Miodowa 15,

00-952 Warszawa

Postulujemy o wdrożenie ogólnych rozporządzeń umożliwiających rodzicom dzieci hospitalizowanych w oddziałach intensywnej terapii całodobowe towarzyszenie dziecku podczas pobytu w oddziale oraz obligujące osoby kierujące tymi oddziałami do podjęcia zmian organizacyjnych w celu umożliwienia realizacji tego postulatu.

Uzasadnienie:

Obecnie w Polsce nie ma ogólnych rozporządzeń regulujących zasady przebywania rodzica w oddziale intensywnej terapii w czasie hospitalizacji dziecka. Wydaje się, że poza Oddziałem Anestezjologii i Intensywnej Terapii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc Oddziału Terenowego im. Jana i Ireny Rudników w Rabce-Zdroju, oddziały intensywnej terapii dla dzieci w Polsce nie umożliwiają całodobowego przebywania rodzica z dzieckiem, a jedynie „odwiedziny”. Zasady odwiedzin określa wewnętrzny regulamin oddziału, który jest zależny od osoby kierującej oddziałem. Nie jest do końca jasne na jakiej podstawie limituje się czas, który rodzic może spędzić z dzieckiem w oddziale. Są szpitale, w których rodzic może przebywać z dzieckiem przez cały dzień, jak i takie, w których jest on ograniczany do 3,5 godziny w ciągu doby. Natomiast poza wspomnianym już oddziałem w Rabce-Zdroju, w oddziałach intensywnej terapii dla dzieci w Polsce co do zasady nie ma możliwości pozostawania z dzieckiem w godzinach nocnych. Zgodnie z punktem 9. Karty Praw Dziecka-Pacjenta sygnowanego przez Rzecznika Praw Pacjenta i Rzecznika Praw Dziecka, dziecko ma prawo do obecności rodzica w szpitalu. Lekarze mogą zdecydować o tym, że rodzic nie może towarzyszyć dziecku jedynie w wyjątkowych sytuacjach. O ile większość oddziałów dziecięcych w Polsce realizuje już to prawo, to w oddziałach intensywnej terapii dla dzieci w Polsce wygląda to wręcz odwrotnie. Jedynie w wyjątkowych, jednostkowych sytuacjach nie wymaga się od rodziców opuszczenia oddziału. Nie ma rozporządzeń, które jasno określałyby co stanowi podstawę do odmowy przebywania przy dziecku i nie jest to weryfikowane, czy argumenty podnoszone przez osoby o tym decydujące są wystarczające do podjęcia decyzji o rozdzielaniu dzieci z rodzicami wbrew ich woli. Czy faktycznie istnieją racjonalne powody, dla których kontakt rodzica z dzieckiem ograniczany jest jedynie do 3,5 godziny na dobę, tak jak ma to miejsce w niektórych szpitalach w Polsce? Odmowa przebywania rodzica z dzieckiem w szpitalu często argumentowana jest trudnościami lokalowymi. Zgodnie z Europejską Kartą Praw Dziecka w Szpitalu „rodzicom należy stwarzać warunki pobytu w szpitalu razem z dzieckiem, należy ich zachęcać i pomagać im w pozostawianiu przy dziecku” (źródło: <https://www.czd.pl/strony/dla-pacjenta-i-rodzicow/prawa-pacjenta/europejska-karta-praw-dziecka-w-szpitalu>). Rodzi się więc pytanie, czy za stwierdzeniem, że „nie ma warunków” podejmowane są jakiekolwiek kroki by te warunki stworzyć? Sytuacja w innych krajach Europy jest odmienna. W większości standardem jest możliwość całodobowego towarzyszenia dziecku we wszystkich oddziałach szpitala, także w oddziałach intensywnej terapii. Chociaż oddziały intensywnej terapii są szczególne i

organizacja ich pracy wiąże się z wyzwaniami, z którymi nie mają do czynienia inne oddziały, to przykład zagranicznych szpitali i wspomnianego wcześniej szpitala w Rabce-Zdroju pokazuje, że wysunięty w tej petycji postulat jest możliwy do realizacji i nie jest wygórowanym oczekiwaniem ze strony pacjentów i ich rodziców. Już sama sytuacja ciężkiej choroby dziecka, potrzeba hospitalizacji oraz wykonywania na dziecku koniecznych, ale często też nieprzyjemnych, generujących strach dziecka, a czasem nawet bolesnych procedur medycznych jest ogromnym stresem zarówno dla pacjentów jak i dla ich rodziny i nie powinien być pogłębiany przez przymusową rozłąkę. Rodzic jest niejako gwarantem poczucia bezpieczeństwa dziecka i sama jego obecność może zwiększać akceptację dziecka dla procedur medycznych i poprawiać jego współpracę w procesie leczenia. Nadmienić należy, że oddziały intensywnej terapii są miejscem hospitalizacji najciężiej chorych, często dzieci w terminalnych stadiach chorób przewlekłych i często stają się miejscem ich umierania. Ograniczeń czasu przebywania rodzica w oddziale do wyznaczonych godzin odwiedzin może skutkować jego nieobecnością w chwili umierania dziecka. Umieranie dzieci bez obecności osoby bliskiej wydaje się pogwałceniem prawa do godnego umierania, a poczucie osamotnienia dziecka w tym szczególnym momencie znacznie pogłębia ból rodziców po stracie dziecka i utrudnia proces żałoby. Niedopuszczalne jest też bezzasadne odbieranie wspólnego czasu, który dla śmiertelnie chorych, bądź zagrożonych zgonem dzieci i ich rodziców jest bezcenny. Domagamy się więc stworzenia odgórnych rekomendacji umożliwiających rodzicom przebywanie ze swoimi dziećmi w oddziałach intensywnej terapii przez 24 godziny na dobę oraz zmobilizowanie oddziałów do stworzenia warunków do realizacji tego postulatu. Wyszczególnienie odrębnej petycji od środowiska lekarskiego ma na celu ukazanie, że taką konieczność widzą nie tylko pacjenci, ale również osoby, które na co dzień profesjonalnie zajmują się medycyną, znające realia pracy w szpitalach i świadome ograniczeń systemu Opieki Zdrowotnej.